

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen tulevaisuus- ja strategiajaoston lausunto koskien ehdotusta R3 palvelujärjestelmän uudistamiseksi.

Tulevaisuus- ja strategiajaosto viittaa 11.4.2024 antamaansa lausuntoon koskien palvelujärjestelmän uudistamista. Lausunnossaan tulevaisuus- ja strategiajaosto on ilmaissut jaostolle asetetuista tehtävistä lähtevät näkemyksensä mm. palvelujärjestelmän kehittämisen kokonaisuudesta, integraatiosta, palveluverkkoratkaisuissa huomioitavista seikoista, asiakaslähtöisyyden merkityksestä, hyvinvointialueen roolista järjestäjänä ja tuottajana, omasta tuotannosta ja ostopalveluista, tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan huomioonottamisesta ja mahdollisuudesta järjestää palveluita yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden kanssa. Tulevaisuus- ja strategiajaosto katsoo, että sen esille tuomat näkökohdat soveltuvat myös palvelujärjestelmän uudistamisen R3-vaihetta koskevaan ehdotukseen.

Sen lisäksi tulevaisuus- ja strategiajaosto korostaa R3-uudistuksesta lausuessaan erityisesti asiakaslähtöisyyttä, päätöksenteon perustamista tutkittuun tietoon, vaikuttavuuteen ja vaikutusten seurantaan. R3-kokonaisuuden koskiessa erityisen haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä – mm. vammaisia ja erityisen suojelun tarpeessa olevia lapsia – joiden kyky ja mahdollisuudet valvoa palveluidensa asianmukaisuutta ovat muuta väestöä heikommat, tulee hyvinvointialueen toimiessaan palveluiden järjestäjänä ja ollessaan tuottajan asemassa, myös tuottajana, huolehtia siitä, että tuotetut palvelut vastaavat erityisryhmien palvelutarvetta, ovat vaikuttavia, eettisesti järjestettyjä ja saavutettavia. Palvelujärjestelmässä on huomioitava, että vammaispalvelulain uudistuksen mukanaan tuomat velvoitteet subjektiivisen oikeuden suhteen toteutuvat (mm. viittomakielen opetus kuuroutuneelle aikuiselle tai vammaiselle lapselle). Siksi palvelujärjestelmän uudistaminen ja ylläpito edellyttävät nämä näkökohdat huomioon ottavan seurannan ja jatkuvan arvioinnin järjestämistä kiinteänä osana toimintaa. Erityisesti otettaessa käyttöön uusia toimintamalleja ja palveluiden tuottamistapoja on niihin liitettävä selkeisiin mittareihin perustuva ajantasainen seuranta, joka ottaa huomioon myös asiakaskokemuksen. Myös kasvavan palvelutarpeen kysymys väestön samanaikaisesti vähentyessä tulisi ottaa tarkastelun ja laaja-alaisen tutkimuksen kohteeksi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tunnusluvut, jotka joiltakin osin poikkeavat valtakunnallisista keskiarvoista epäedulliseen suuntaan, kuten kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus ikäluokasta, osoittavat tarvetta asiaa koskevalle tutkimukselle, kehittämiselle ja innovaatioille. Tämän toiminnan edellytykset on varmistettava ja toimintaa edistettävä osana palveluiden järjestämistä ja kehittämistä.

Koska palveluiden järjestäminen perustuu hyvään osaamiseen ja ammattitaitoon, on toimintaa järjestettäessä otettava huomioon sekä opiskelijoiden opiskelun ja harjoittelun edellytykset, että henkilöstön mahdollisuudet saada tarvitsemansa ammattitaitoa jatkuvasti päivittävä koulutus, jolla varmistetaan yhtenäiset toimintatavat ja toiminnan korkea laatu.

R3-kehittämissuunnitelmassa on asianmukaisesti tunnistettu koko palvelujärjestelmän vastuu lapsen suojelun tarpeeseen vastaamisesta ja nostettu selkeästi esille monitoimijuutta sekä toimintojen integroinnin tarkoituksenmukaisuutta. Tulevaisuus- ja strategiajaosto kannustaa vahvasti edistämään integraatiota paitsi perhe- ja vammaispalveluiden sisäisesti myös

Tulevaisuus- ja strategiajaosto 21.11.2024

suhteessa muihin toimialoihin ja hyvinvointialueen ulkopuolisiin toimijoihin, esimerkiksi kuntien sivistystoimeen ja kolmanteen sektoriin.